

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem, zawartym w pkt 4 wyroku z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie X P 57/15 z powództwa U. G. przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej (...) Szpitalowi (...) Medycznej (...) w Ł. – (...) Szpitalowi (...) o ustalenie istnienia stosunku pracy, dopuszczenie do pracy i wynagrodzenie za czas gotowości do pracy, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 73,80 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

W uzasadnieniu Sąd podniósł, iż zasądził od pozwanego – jako strony przegrywającej sprawę – kwotę 73,80 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu. Wysokość stawki minimalnej pełnomocnika strony powodowej w kwocie 60 zł ustalono w oparciu o § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r. poz. 490 – t.j.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 sierpnia 2015 roku. Zgodnie z § 2 ust. 3 rozporządzenia stawkę minimalną podwyższono o 23% podatku od towarów i usług.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone zażaleniem przez pełnomocnika strony powodowej.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucono nieuwzględnienie żądania pełnomocnika powoda i przyznania kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponad kwotę 73,80 zł.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że pozew został przez powódkę wniesiony w dniu 23.01.2015 r. natomiast nie było w nim określonej wartości przedmiotu sporu, została ona wskazana przez powódkę dopiero w toku postępowania w wysokości 26400 zł. W toku postępowania pełnomocnik powódki zmodyfikował powództwo wnosząc o wynagrodzenie za okres pozostawania w gotowości do pracy.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części tj. postanowienia z pkt 4 i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 2214 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zgodnie z § 6 pkt 5 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 i w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stawki minimalne należne tytułem zastępstwa profesjonalnego pełnomocnika stron w chwili wydania zaskarżonego rozstrzygnięcia określało szczegółowo rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 j.t.).

W ocenie Sądu Okręgowego prawidłowo wskazał Sąd I instancji podstawą orzeczenia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przyjmując za podstawę § 11 ust. 1 pkt 1 oraz § 2 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Zgodnie z § 11 wskazanego rozporządzenia (w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania zaskarżonego postanowienia) stawki minimalne wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o:

1) nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy - 60 zł;

2) wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 - 75% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

3) inne roszczenia niemajątkowe -60 zł.

W myśl § 2 ust. 3 rozporządzenia stawkę minimalną podwyższa się o 23 % podatku od towarów i usług.

Zaś, zgodnie z § 4 ust 2 w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

Wobec powyższego podnieść należy, iż przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia pełnomocnika powódki należało wziąć pod uwagę, iż pierwotnie powództwo precyzowane było jako roszczenie o ustalenie istnienia stosunku pracy, a w toku postępowania nastąpiła jego modyfikacja, w związku z wystąpieniem pełnomocnika powódki z roszczeniem o wynagrodzenie za czas gotowości do pracy.

Zatem, wobec brzmienia § 4 ust. 2 powołanego rozporządzenia, w zakresie stawki wynagrodzenia pełnomocnika strony, taka zmiana dokonana w trakcie procesu, w stosunku do wskazań zawartych w pozwie, może być uwzględniona dopiero w następnej instancji.

Utrwalone w judykaturze jest bowiem stanowisko, oparte na literalnym brzmieniu wskazanego przepisu, iż w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną - poczynając od następnej instancji (§ 4 ust. 2 rozporządzenia). W związku z powyższym uznać należy, że w zakresie stawki wynagrodzenia pełnomocnika strony taka zmiana dokonana w trakcie procesu w stosunku do wskazań zawartych w pozwie może być uwzględniona dopiero w następnej instancji. Koszty zastępstwa procesowego spowodowane rozszerzeniem powództwa mają więc znaczenie dopiero w następnej instancji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 stycznia 2015 r. III APa 29/14 Legalis Numer 1242592 por. też wyrok SA w Białymstoku z dnia 2.08.2013 r. I ACa 340/13 niepubl).

Brak też podstaw do uznania, iż koszty pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu winny zostać obliczone w oparciu o § 6 pkt. 5 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia, gdyż pierwotnie zgłoszone roszczenie o ustalenie ma charakter majątkowy.

Sprawami o prawa majątkowe są sprawy, w których zgłoszone żądanie zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron, a więc ma na celu zmianę lub utrzymanie dotychczasowego stanu majątkowego stron. Dla rozróżnienia majątkowego i niemajątkowego charakteru sprawy nie ma znaczenia charakter zgłoszonego roszczenia; sprawami majątkowymi są zarówno sprawy o świadczenie, jak i o ustalenie lub o ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa, jeżeli zgłoszone żądanie zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na sytuację materialną stron (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 grudnia 2011 r. II CZ 167/11 LEX nr 1147759 z dnia 8 listopada 2001 r., III CKN 568/01, niepubl.; z dnia 8 grudnia 2005 r., II CZ 110/05, niepubl.; z dnia 6 października 2006 r., V CZ 67/06 niepubl. i z dnia 15 grudnia 2006 r. III CZ 85/06, niepubl.). O majątkowym charakterze sprawy decyduje zatem majątkowy charakter dobra, którego ochrony domaga się powód.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż skarżący zasadnie podnosi, iż sprawa o ustalenie istnienia stosunku pracy nie ma charakteru niemajątkowego. Niemniej jednak nie oznacza to, iż w niniejszej sprawie podstawę zasądzenia stawki minimalnej winien stanowić przepis § 6 pkt. 5 w zw. z § 11 ust 1 pkt 2 rozporządzenia.

Zauważyć należy, iż sprawa o ustalenie istnienia stosunku pracy stanowi roszczenie majątkowe niepieniężne. Tymczasem §11 nie określa w sposób ogólny ile wynosi stawka minimalna dla tego typu spraw, jednakże w ust. 1 pkt. 1 określa stawkę 60 zł dla roszczeń majątkowych niepieniężnych stricte w nim wymienionych (sprawy o nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy). Z kolei pkt. 2 i 3 określają stawkę minimalną odpowiednio do roszczeń innego rodzaju - pkt.

2 dla roszczeń majątkowych stricte pieniężnych (wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4) oraz pkt. 3 - dla innych roszczeń niemajątkowych.

Wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju (§ 5 rozporządzenia). Ponadto w sprawach o podobnym charakterze należy przyjmować jednakową podstawę do zasądzania kosztów zastępstwa prawnego (por. odpowiednio uchwałę Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 2002-08-07, III PZP 15/02 O.: OSNAPiUS rok 2003, Nr 12, poz. 285).

Skoro jednak w sprawie o ustalenie istnienia stosunku pracy, jako niewymienionej w rozporządzeniu - stawkę kosztów zastępstwa prawnego należało ustalić analogicznie, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju, w ocenie Sądu Okręgowego w sprawie winien znaleźć zastosowanie § 11 ust 1 pkt. 1 rozporządzenia określający stawkę dla roszczeń majątkowych niepieniężnych, a nie § 6 pkt. 5 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 stawkę dla roszczeń majątkowych pieniężnych.

W myśl powoływanego już § 11 ust 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu stawki minimalne w wymienionych w nim sprawach wynoszą 60 zł.

Z tych też względów zaskarżone postanowienie w zakresie przyznanej pełnomocnikowi powoda kwoty zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł, jak na wstępie.

Przewodniczący: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.